

Petru Demetru Popescu

CORNUL LVI NEGRU VODĂ

Ilustrații de Giorgian Gînguț

EDITURA CARMINIS
PTTEȘTI

Cuprins

1. În cetatea de la Breaza	5
2. Venirea pe lume a voievodașului Negruț	7
3. Moș Izvor	10
4. Negru Vodă trece munții	17
5. Săgeata lui Negru Vodă și înfrântul Buipal	20
6. La Târgul de Sânt Ilie	25
7. Apusul lui Tihomir Vodă	31
8. O zi cernită la Argeș	38
9. Jurământul celor doi frați	40
10. O săgeată neotrăvită	43
11. Negru Vodă află adevărul	48
12. Simbriașul și craiul Mârzac	51
13. Prințesa Mohora	57
14. Întoarcerea craiului Rădună	62
15. Ciobănașul	70
16. Înfrângerea lui Urac	73
17. Ospățul biruințelor	79
18. Întoarcerea la Câmpulung	83
19. Negru Vodă și starostele Câmpulungului	88
20. Dulcele fior al iubirii	92
21. De la nuntă la luptă!	105
22. Din nou în cetatea de la Breaza	109
23. Întoarcerea la Câmpulung	116
24. Digul din piei de bivoliță	119
25. Sfârșitul povestirii și intrarea în legendă	123

1. În cetatea de la Breaza

n vremurile de demult, depărtările nu puteau fi străbătute de oameni decât cu pas voinic și cutezător. Drum lung, adesea nesfârșit. Aveai trebuință de Credința în Cel de Sus și satornicie la mers. Cui i se năzărea să o ia pe scurtătură, dădea de

poteci mai neumblate și adesea primejdioase. Era nevoie să fii cunoscător al locurilor ca să nu rătăcești. Picioarul să fie sigur pe el, puternic și neșovăitor. Altfel geaba scurtătură. Când ți-era lumea mai dragă, te trezeai rătăcit. Nu mai știai pe unde ai venit și nici încotro să te îndrepti. Dacă nu cumva alunecai prin ierburile foșnitoare ale povârnișului, aflai loc în prăpastie sau în văgăuni colțuroase și sfârșeai mai iute călătoria. Dar de data aceasta pe vecie!

Pentru că, vorba înțeleptului car cu proverbe născocit de bătrânii isteți și cu mult har la minte și la povestit: „Drumul cel mai scurt este cel pe care îl cunoști!”

Distanțele mai puteau fi totuși scurtate de orice flăcău care pe lângă pas voinicesc avea și un armăsar, năzdrăvan sau nu, care se hrănea sau nu cu jăratic, dar care se dovedea mereu pus pe fugă în carul drumului și pe fapte mari, ca și stăpânul său cel destoinic.

În vremea aceea, să fi fost spre sfârșitul celui de-al treisprezecelea veac, într-o zi de vară până-n seară, la pragul scăpătatului de soare, se puteau vedea trei călăreți care goneau pe caii lor cei iuți spre cetatea de la Breaza. Lăsau în urmă colb mărunț și des. Fețele lor trădau o anume oboseală. Veneau de la drum bun și erau dornici să ajungă la cetate până la lăsarea nopții. Nu scoteau o vorbă, cum ar fi făcut-o dacă ar fi mers la pas domol și liniștit. Pentru că acum goneau. Și vorba, oricât de puternică, s-ar fi pierdut în vântul unei zile de sfârșit, care stârnit parcă din senin, anunța apropierea furtunii. Norii se frângeau și ei pe boltă, parcă la fel cu iuțeala cailor în mers. Iar caii, nechezând la răstimpuri a neliniște, vesteau și ei că furtuna se va revărsa curând asupra întinderilor.

Călăreții nu păreau însă a se înpăimânta de semnele naturii. Atât doar voiau, să ajungă. Lăsaseră de mult în urmă drumul ce ducea la frumoasa așezare a Câmpulungului de Muscel. Trecuseră călare și apele Oltului. Pe unde vadul era mai mărunț și valul mai liniștit. Ajunseseră la văile Pojorții și Brescioarei, ce-și varsă la rândul lor apele în bătrânul Olt. Zăriră deodată așezarea Brezei.

La ceasul acela de înserare și de apropiere a furtunii, sătenii își puseseră vitele la adăpost – cei care aveau – nutrețul și toate cele în hambare și se cuibăriseră la adăpostul vetrelor. Ca de vreme rea. De aici până la cetate, o azvârlitură de săgeată. Dar drumul era mai greu, fiind în urcuș. Și totuși când se stârni ploaia iar vântul își ieși din borteles lui, călăreții se aflară la porțile cetății. Descălecară, și străjile care-i cunoșteau bine îi lăsară să intre nestingheriți în cetate. După ce își purtară armăsarii spre grajduri și îi dădură în grija celor de acolo, unde iarăși erau cunoscuți, se grăbiră a se înfățișa stăpânului cetății, temerarul voievod Negrea.

2. Venirea pe lume a voievodașului Negruț

Voievodul cetății de la Breaza îi primi pe cei trei flăcăi cu surâsul pe buze. Așa era mereu. Dar mai ales când primea oaspeți. Chiar dacă sufletul lui se afla în cumpeni și înăuntrul pieptului inima îi bătea îngrijorată, trecea peste stările lui lăuntrice pentru ca oaspeții să nu se tulbure și ei. Cei trei cunoșteau însă firea voievodului făgărășean. Pentru că cetatea de la Breaza se găsea așezată pe minunatele plaiuri ale Țării Făgărașului, țară românească de peste munți, în vecinătatea Câmpulungului și Argeșului, așezări românești de la miazăzi de coama Carpaților. Oamenii tuturor acestor plaiuri erau buni ca pâinea aburindă scoasă de sub țest. Cu fire blândă dar dreaptă, primitori față de oaspeții care le călcau pragul cu gânduri alese.

Voievodul Negrea îi primi pe flăcăi cu căutături senine și le grăi cu voce plăcută:

- Bine-ați venit, feciori, la mine și la sufletul meu!
- Bine te-am găsit, voievoade!...

Glasuri la fel de blânde și omenoase. Dacă te uitai la fețele lor, a lui Zvârlugă, a lui Codobatură și a lui Izvoran – că așa le era numele – nu vedeai în ele nimic ascuns și de nedeslușit. Totul arăta ca apa clară a lacului de munte, cum erau destule prin acele părți.

Dar pe fața voievodului Negrea stăruia o umbră de neastâmpăr și neliniște pe care, oricât încerca, nu și-o putea ascunde. Nici birui. Codobatură o simți primul. Ca o atingere rece, nedorită:

- Ce ți-i, măria ta? Iar îți încearcă puterea și hotarul craiul maghiar? Că pe noi de aceea ne-a mânat încoace stăpânul nostru, voievodul Tihomir, cel de la Argeș. Să vedem care mai este pânda vieții tale. De bine sau de rău?

Se repezi și Zvârlugă, așa cum arăta numele:

- Că frații la frați trag. Iar Tihomir Vodă vrea să știe dacă ai trebuință de ajutor!

Fața voievodului Negrea se limpezi parcă. Le făcu semn flăcăilor și îi trase într-o încăpere ceva mai dosnică, acolo unde obișnuia să se afle la ceasuri de taină.

- Este și craiul Ungariei, știți bine! Și parcă voia să spună altceva.

Dar Izvoran îl îndemnă din priviri și mai ales cu vorba:

- Povestește voievoade!

- Ce v-aș mai spune? Eu, Negrea voievod, sau cum mi se mai zice,

Negru Vodă, român din moși-strămoși, din tată-n fiu, am moștenit de la părintele meu mai multe posesiuni în Țara Făgărașului. Dar tata ținea cel mai mult la două cetăți: cetatea Făgărașului și mai ales cetatea de aici, de la Breaza, cu satele din jur. Aici își avea sălaș zilnic și aici am văzut și eu

lumina zilei. Pe atunci, craii Ungariei, Ștefan, apoi Ladislau Cumanul, erau cu ochii ațintiți asupra tuturor posesiunilor cnezilor și voievozilor români. Ladislau a intrat adesea în conflict chiar cu familiile nobiliare maghiare din care erau recrutați capii voievodatului transilvănean. Unul din aceștia, Ugrin, din neamul Csák, a fost îndepărtat de la conducerea voievodatului și i-au fost luate unele posesiuni făgărășene. Chiar și eu am fost îndepărtat din unele posesiuni făgărășene și am apărut cu strășnicie ultimele moșteniri ale familiei noastre voievodale de aici, din Făgăraș. Pentru că știți cum sunt eu: ca iedera cea prinzătoare de copaci. Sau mai bine, ca stejarul ce se prinde cu rădăcini puternice de pământ. Sau ca turnurile acestei cetăți ce-și ridică mândre creștetul și cutează spre liman de seninătate. Am avut prieteni buni în persoana lui Litovoi și Bărbat Vodă. Și a voievodului Tihomir, stăpânul vostru de acum, al cărui părinte, Seneslau, stăpânise el însuși Țara Făgărașului. Pentru ca într-o unire să facem țară mare și nouă...

Vorbise cu însuflețire. Ca o destăinuire la ceas greu, când simți nevoia să-ți limpezești și să-ți ușurezi sufletul față de prieteni. Așa cum îi socotea pe Codobatură, Zvârlugă și Izvoran. Și vorbind, chipul său căpăta față. Prindea culoarea luminii. Dar umbra nu i se risipise. Codobatură încercă o vorbă de alean:

– Știu, voievoade toate acestea. După cum trebuie să afli că stăpânul nostru este și el îngrijorat pentru tine și pentru ținuturile ce le stăpânești. Fiindcă pasul tătăresc își face tot mai mult sălaș și cuiburi de pasăre răpitoare pe meleagurile noastre.

La auzul acestor cuvinte, voievodul Negrea tresări. Spuse cu voce înceată, plină însă de o hotărâre nestrămutată:

– Frații mei, noi toți trebuie să ne ajutăm împotriva vrăjmașilor. Așa cum Tihomir Vodă e gata să-mi sară mie în ajutor și eu sunt gata să scot sabia din teacă pentru el!

Vorbele îi erau înaripate. Dar umbra de pe fața lui tot mai stăruia. Atunci Codobatură își întări părerea că umbra de pe fața lui Negrea Vodă și vorbele sale de început mai ascundeau și altceva. I-o luă înaintea voievodului:

– Și în afara craiului Ungariei ce mai ai pe suflet, cinstite voievod?

– Ce mai am pe suflet? Ce mai am în priviri, dragii mei: un ochi plânge și altul râde!

– Cum așa voievoade?

– Întocmai așa, flăcăi. Iară dacă vreți să știți, atunci ascultați: nu departe de aici, în această cetate, soața mea credincioasă, voievodeasa Turtura, se află în durerile facerii...

Vocea lui Negrea căpătase vibrații unduioase. Parcă într-adevăr, când vesele, când triste. Alergau de la o stare la alta, în neștire. Dar flăcăii erau și ei prinși de ceea ce aflaseră. Zvârlugă zise:

– Voievoade, un copil este așa mare bucurie pentru tine și pentru această cetate încât...

Vorba i-a fost însă întreruptă de Negrea:

– Așa e, ai dreptate. Avem nevoie de urmaș ca de apă și aer. Eu sunt aproape bătrân. Feciorul meu cel mare, Mircea, m-a părăsit!

– Cum voievoade, a murit voievodașul Mircea? Întrebă de data aceasta Izvoran.

– Nicidecum. Sau nu știu. După ce am părăsit cetatea Făgărașului, în vârtoarea care mă cuprinsese i-am pierdut urma. Să fi pierit în lupte? Sau să fi căzut prins la dușman? Nu mai știu nimic despre el! Și n-avea decât nouă primăveri!

Atunci, cei trei oaspeți putură să vadă ceva puțin obișnuit. Fața voievodului Negrea se luminase ca de o mărturisire ce aduce ușurare sufletului. Dar umbra încă nu dispăruse. În timp ce un ochi era zâmbitor, în celălalt apăruse roua curată a unor lacrimi. Codobatură nu știa ce să spună. Și totuși potrivea la gură câteva cuvinte:

– Cât timp nu știi ce s-a petrecut cu el, voievoade, mai ai speranță. Dar acum bucură-te și te veselește. Că vei avea un prunc de lapte care-ți va fi urmaș!

– Așa e, Codobatură. Dară, așa cum știți că se obișnuiește la noi, înainte de trei zile au venit ursitoarele ca să vestească ce se va întâmpla.

– Și?

– Și au spus că voievodeasa îmi va dăruia în ziua a treia, cum ar fi acum, înspre miezul de noapte, un fecior de toată frumusețea. Dară scumpa mea soțioară, care este foarte bolnavă, nu va mai apuca lumina unei noi zile!

Cei trei se cutremurară. Codobatură nu lăsă însă durerea să-și facă vad:

– Ursitoare, voievoade... Uneori ursita ia altă cale... Dar ele potrivesc vorba ca să-și facă datoria...

Vorba flăcăului zbură în vânt. Nu era glas hotărât și parcă nu știa încotro să apuce. Pe ultimele cuvinte ușa se dădu la o parte și în prag își făcu apariția un moșneag înalt, firav, cu barbă albă și lungă. De-l priveai puteai să-l asemeni cu un sfânt desprins dintr-o icoană bizantină. Pasul lui era sigur și hotărât. În brațe purta un prunc învelit într-o pânză albă de tort.

Voievodul Negrea rămase cu privirile ațintite asupra bătrânului. Dar glasul îi sună ca un strigăt în noapte:

– Vorbește, Izvor, ce s-a întâmplat?

Bătrânul nici nu clipi. O lumină interioară îl ajuta să meargă și să-și scalde fața în bucurie:

– Iată, voievodeasa noastră ți-a dăruit astăzi un fecior de toată frumusețea! Și îi întinse copilul.

Negrea îl luă în brațe și voi să-l sărute pe frunte. Dar în clipa aceea se trezi parcă dintr-un vis și cu glas nesigur îl întrebă pe bătrân:

– Dar voievodeasa?

Pe fața lui Moș Izvor nu tremura nicio cută. Deși bătrân, puterea glasului îi era vie:

– Voievodeasa și-a făcut datoria. Ți-a dăruit feciorul dorit. Ultimele ei cuvinte au fost: „Spune bărbatului meu să aibă grijă de fiul nostru ca de lumina ochilor. Și să-i dea voievodașului numele de Negruț!”

Atunci toți putură să audă cum din pieptul lui Negrea iese un geamăt scurt și înăbușit. Văzură cum voievodul îl sărută pe frunte pe feciorul lui pe nume Negruț, dându-i prin aceasta binecuvântarea de părinte pentru venirea pe lume. Dar pe fața voievodului Negrea jucau lumini și umbre neobișnuite. Un ochi râdea prins de razele bucuriei, iar din celălalt porniseră lacrimi de durere!

3. Moș Izvor

recură anii. Ca buciumele care sună prelung sau precum clopoțele cu glas cristalin. Dar mai degrabă ca apele ieșite din izvor și azvârlindu-și piept cutezător spre vărsare. Ca apele care nu se mai întorc. Și ca anii purtați de om în spate, care nici ei nu se mai întorc vreodată. Iar viața omului ce să mai vorbim: ca floarea câmpului, ca stelele scăpărătoare din înalt și ca visele de-o noapte.

Trecură anii precum clipele. La curtea voievodului Negrea de la Breaza, oamenii se petrecuseră și se trecuseră și ei. Tinerii începeau să se asprească la față. În loc de tuleie le dăduseră bărbii în lege. Bătrânii se împuținaseră. Iar copiii ajunseseră florile bărbăției și vredniciei.

Voievodul Negrea trăia. E drept, și la el toamnele lucraseră fără tihnă, iar iernile se jucaseră cu omăt prin părul și barba lui. Nu mai era la a doua și nici chiar la a treia tinerețe, ci mai curând la prima bătrânețe. Se adusese puțin de spate, dar privirile îi erau încă aprige și cutezătoare. Pasul nu-i obosise încă și nici nu pregeta a urca la răstimpuri în șa.

În schimb, voievodașul Negruț, pruncul venit pe lume în miezul cel de noapte cu șaptesprezece ani în urmă, acum, ca soroc al trecerii timpului, era un fecior, așa cum îl vestiseră ursitoarele, de toată frumusețea. Împrumutase de la natura mamă, de la plaiurile încântătoare din jurul cetății Breaza și mai de departe, din Țara Făgărașului și a Hațegului și a ținutului Albei pe unde își purta adesea pașii, tot ce-i trebuia pentru a fi așa cum am spus. Statura lui înaltă și cutezătoare semăna cu cea a brazilor semeți. Era

legat la trup și foarte voinic. Piept de stâncă, nu alta. Brațe de fier în lege. Gata să se prindă în luptă dreaptă cu urșii mătăhăloși și să-i dea de rușine pe mormăitorii codrului, cu blană cu tot. Avea agerimea șoimilor și iuțeala apelor de munte. Și ca prieten bun de drum și de popas, roibul său numit Primăvară.

„Primăvară? se întrebau uimiți cei care aflau de numele calului, dar ce-ți veni voievodașule? Că primăvara e primăvară și atât! Iară calul e cal... și atât!”

Negruț surâdea parcă a șiretenie și-i privea cu ochi limpezi ca apa fântânilor și adânci ca și ea, sclipitori la răstimpuri, a bucurie la ceas bun, a grozăvie la ceas aprig. Le răspundea fără ocoliș: „Asta e, cui nu-i place să nu-l privească!”

Însă oamenilor le plăcea să-l privească pe roibul voievodașului pentru că și calul era aidoma stăpânului său: fermecător și viguros, cu ochi blânzi și pricepători, știind cine sunt prietenii și cine vrăjmașii stăpânului. Prietenii voievodașului îi erau și calului prieteni, iară dușmanii, și lui îi erau vrăjmași. Primăvară ținea la drum cât era de trebuință, fără nutreț și apă. Adică atât cât hotăra stăpânul său. De era vreme de luptă făcea minuni cu copitele sale, doborând pe vrăjmaș mai abitir decât un luptător cu sabia.

Dar aceasta este altă poveste. Sau dacă intră în filele povestirii noastre, vremea luptei încă nu sosise. Numai Negruț gândea la vorbele oamenilor și-și răspundea lui, altfel: „Da, dragul meu murg, când ai venit pe lume, ca razele primăverii ai strălucit. Tu m-ai învățat să măsor întinderile și împreună am răzbit la drum lung, nu glumă. Ca o primăvară ești în viața mea!”

Primăvară necheza prelung. Semn că a înțeles. Își repezea capul spre pieptul stăpânului și prietenului său. Și amândoi se simțeau bine...

Cât despre luptă, ce să mai vorbim. Negruț era neîntrecut în mânuirea ghioagei străbune, a paloșului, și un neasemuit arcaș. Și e bine a ști că cei care-l învățaseră să le mânuiască nu erau alții decât Zvârlugă, Codobatură și Izvoran. Veneau la răstimpuri, trimiși de voievodul Tihomir la prietenul său, voievodul Negrea, ca semn de veșnică și nedezmintită prietenie. Iar de când voievodașul se ridicase bine pe picioare și începuse să crească și să înflorească, Tihomir îi slobozise a sta mai mult în cetatea de la Breaza pentru a avea grijă de odrasla cea strălucitoare a prietenului său.

Dar mai este o vorbă rămasă din bătrâni: „Unde nu e cap, vai de bieteale picioare.” Și am putea adăuga: „vai de bieteale brațe care poartă paloșul, dar n-au minte și se aruncă în luptă la întâmplare...” Și încă multe s-ar mai putea spune. Dar nu și despre eroul nostru, despre voievodașul Negruț care avea o minte iscusită și pătrunzătoare. Și, am putea spune, ascuțită. Dar cine oare i-o ascuțise? Cine altul decât Moș Izvor! Dacă Zvârlugă, Codobatură și Izvoran făcuseră din Negruț un mare și neînfricat luptător,

Moș Izvor aprinsese în mintea voievodașului văpaia înțelepciunii. Îi spunea la ceas de seară felurite povești, după vârsta pe care o avea. Pentru a-i ține trează mintea și a-i spori puterea de închipuire. Povești născocite de bătrân, din întinsa lui viață. Ca om simplu, dar care văzuse și trăise multe și de toate. Și bune și rele, și fericite, dar și cumplite. Și care înțelegea multe din tainele vieții. Care deslușea ușor fața adevărului de cea a minciunii, a bobului de grâu roditor de a neghinei. Năștea monștri în povestiri. Dar nu ca să-l sperie pe voievodaș, ci ca să-l facă netemător...

Pe măsură ce Negruț creștea, creșteau și poveștile. Iar odată cu ele se deștepta și sufletul lui Negruț, și i se limpezea cugetul. Devenea ager la minte, dogorător la suflet, braț neobosit și neînfricat. Înțelegea că pe cât de bine va cunoaște lupta, în același chip va izbuti să doboare oamenii răi și răul din oameni. Și să ajute la triumful binelui.

Și uite așa a crescut Negruț, voievodașul cel frumos și isteț, viteaz fără pereche, sub aripa protectoare a bunului său părinte și ajutat la vorbă și la faptă de prieteni buni și credincioși ca Moș Izvor, Zvârlugă, Codobatură, Izvoran și neîntrecutul cal Primăvară.

Într-o zi însă, pe când la vremea apusului Negruț se întorcea din peregrinările sale cu Primăvară, avu o mare bucurie. Îl întâmpinau la poarta cetății cei trei prieteni și frați ai săi, Zvârlugă, Codobatură și Izvoran. Nu se mai văzuseră de câțiva vreme. Negruț știa că Tihomir Vodă era mereu în luptă cu tătarii. Și înțelegea lipsa celor trei de lângă el.

Erau doar cei mai buni căpitani de oaste ai lui Tihomir Vodă, nădejdea cea dintâi a voievodului argeșean, mâna lui dreaptă.

De cum îi văzu, Negruț sări din șa și se repezi să-i îmbrățișeze. Și toți se bucurară de revedere. Dar vezi că timpul lucrase nu numai asupra lui Negruț, ci și asupra prietenilor lui. Aceștia nu mai erau la prima tinerețe. Nu înseamnă că le slăbise brațul și își pierduseră măiestria de luptători. Nicidecum! Dar începuse a sufla... sau numai a adia și pe la tâmpla lor cu flori albe. Nu de aceea veniseră însă ei acum. Se și înfățișaseră voievodului Negrea și acum așteptau sosirea lui Negruț, pentru ca toți să meargă la stăpânul cetății de la Breaza.

Când intrară în sala cea mare a cetății, sală destinată și oaspeților, dar și luării unor hotărâri, îl găsiră pe Negrea pradă unor gânduri și sfâșieri ce se vedea că vin din interiorul ființei sale. Dar când îl zări pe Negruț, voievodul Negrea își scaldă privirile în făptura fiului său și glăsui:

- Tu, fiul meu și voi toți cei de față, să mă ascultați! Și își trecu privirile asupra sfetnicilor săi apropiați. Asupra căpitanilor de oaste. Și

asupra lui Moș Izvor, firește, ca și asupra celor trei oaspeți ai săi. Toți aceștia, chiar și Negruț strigară:

– Te ascultăm, stăpâne al cetății Breaza!

Voievodul Negrea le vorbi atunci tuturor. Din inimă le vorbi:

– Dragii mei, a venit vremea toamnei pentru mine. De strâns recoltele!

Glasul îi suna ca murmurul apelor. Dar nu tânguitor. Cei de față tăcură.

Îl cunoșteau pe voievod cât este de cumpănit la vorbă și cât de înțelept. La el vorba era vorbă și nu o arunca niciodată în vânt. Cântărea foarte greu. La fel și fapta. Doar Moș Izvor, cu fața zâmbitoare, îndrăzni să-l tulbure din gând:

– Voievodul și stăpânul nostru. Pentru toți dintre noi vine vremea toamnei și a culesului. Dacă o luăm așa, pentru mine e vreme de iarnă. Și cam de mulțisor. Ca unul care și-a încărcat ființa cu ani mulți cât parcă nici nu le mai știu numărul. Mai mulți chiar decât ai domniei tale, voievoade. Toamna a fugit, iacă, de la mine... parcă a fost ieri. Iar de cules am tot cules. Bine e a ști ce sămânță a aruncat fiecare în ogor, ca să aibă acum ce aduna. Iar domnia ta ai așezat numai bob cu bob, din cel ales!

Fața lui Negrea se limpezi. Răsărea soarele după o furtună a sufletului său, pe care o ținuse până atunci zăvorâtă în tainele sale. Abia acum ridicase storurile. Să intre lumina. Glasul îi suna mai altfel:

– Mare dreptate ai, Moș Izvor, în tot ceea ce spui. Astăzi însă vreau să știți cu toții că dintre toți bobii semănați de mine în ogorul neamului nostru, adică dintre toate câte le-am făptuit și cu care mă voi înfățișa odată la dreapta judecată a Domnului, cea mai aleasă sămânță s-a dovedit a fi Negruț, voievodașul meu și al doamnei mele Turtura. De azi însă el nu mai este Negruț!

Dacă ceea ce spusese la început îi făcuse pe oameni să-l asculte în tăcere, acum vorbele lui Negrea erau însoțite de murmure aprinse. Vorbi Izvoran:

– Cum, înțelepte Negrea, ai spus despre sămânța aleasă din care a răsărit și s-a înălțat voievodașul tău. Și acum nu-l mai socoți oare vrednic de numele ce i l-ai dat?

Fața lui Negrea devenise zâmbitoare:

– Singur ai spus, brave Izvoran. Cât a fost copil de joacă, el era pentru mine și pentru voi toți un voievodaș. Și i-am zis Negruț. Nume pe care îl va păstra toată viața. Că așa l-am botezat după voia prea fericitei mele soațe odihnite întru Domnul, voievodeasa Turtura. Dară acum mi s-a înălțat voievodașul. De azi îl socotesc un adevărat bărbat și îl numesc Negru Vodă!

La auzul acestor cuvinte, fețele tuturor se luminară a mare bucurie. Toți izbucniră ca un glas, cu aceeași bătaie de inimă în urale: „Trăiască Negru Vodă! Trăiască Negru Vodă!”

Și uralele nu mai conteneau. Când luară totuși sfârșit, Negrea Vodă vorbi din nou:

– Și să vă mai spun ceva. De azi încolo, Negru Vodă este fruntea oștirii noastre!

De data aceasta se auziră din nou murmure. Moș Izvor își dresă glasul și zise parcă stins:

– Dar tu, voievoade, care ai vegheat la liniștea vetrelor noastre și ai fost ca un șoim neîntrecut, ce ai în gând acum?

Negrea devenise zâmbitor. Fața lui era numai lumină. Glasul îi suna zglobiu și tineresc:

– Tu singur ai spus, bătrânul și înțeleptul meu prieten: am aruncat în ogor bob cu bob din sămânța cea bună. Ieri a fost vremea mea. Acum e a lui Negru Vodă... Știi tu, bătrâne, care este cel mai înălțător simțământ al nostru, al oamenilor?

Moș Izvor deschise ochii săi mari și limpezi:

– Apoi dacă m-ai întrebat și m-ai numit și prietenul tău, ți-oi spune: simțământul cel mai înălțător este prietenia, frăția, iubirea de neam. Cum vrei a-i zice. Tot una e!

Negrea râdea de-a binelea:

– Chiar așa și este, bătrâne prieten. Iată, au venit din nou vitejii noștri de pe meleagurile de la miazăzi de munți. Au venit să ne ceară ajutorul. Că au dat năvală iar tătarii în Țara Câmpulungului și în cea a Argeșului. Și în alte plaiuri românești. Iar prietenul meu Tihomir Vodă argeșeanul e la strânsoare. Și... „prietenul la nevoie amară se cunoaște...”

Acum, pe fețele tuturor, la vestea aceasta neașteptată, stăruia un soi de îngrijorare. Și totuși Moș Izvor îl întrebă pe Negrea:

– Dar tu, voievoade?

– Eu? Rămân cu tine aici, prietene. Să împărțim pâinea și sarea. Și bucatele noastre așa cum sunt: sărace sau bogate. Sunt ale cetății Breaza și ale satelor ce țin de ea. Eu sunt legat de aceste meleaguri. Până la sfârșitul zilelor mele. Și doar n-o să las moșia noastră pradă poftelor craiului maghiar... Nici nu mai pot pleca în fruntea oștirii noastre. Dar Negru Vodă e în putere și e vrednic a o face. De aceea, la porunca mea voievodală și părintească de acum, Negru Vodă va strânge cete de voinici, cei mai buni dintre cei buni. Însoțit de prietenii noștri de față, va merge să-i dea sprijinul nostru lui Tihomir Vodă argeșeanul. Iar noi îl vom aștepta aici, neclintiți, în cetatea noastră de la Breaza!

La aceste cuvinte, privirile tuturor se îndreptară spre Negru Vodă. Ochii lui străluceau neobișnuit, așa cum nu îi mai văzuse nimeni, niciodată până atunci. Inima îi bătea puternic și o mare bucurie îl cuprinsese. Bucuria pentru încrederea ce i-o arăta părintele său ca cel mai vrednic de a conduce lupta împotriva tătarilor.

Pe Negru Vodă îl privea însă și părintele său. Aștepta de la fiul său un semn sau mai degrabă un răspuns. Și acesta nu întârzie să sosească.

Feciorul său, acum frumosul și voinicul bărbat Negru Vodă, înaintă spre Negrea Vodă. Cuvintele sunară limpezi și hotărâte:

– Pentru mine, părintele meu drag, prietenia este o comoară sfântă pentru păzirea căreia sunt gata oricând să ridic sabia. Cu atât mai mult când sărim în ajutorul fraților noștri de un neam și un sânge, de aceeași credință și lege. Iară porunca ta o îndeplinesc sub jurământ. Sunt gata să purced la drum și în clipa aceasta. Numai că aștept binecuvântarea Ta!

După ce Negrea își binecuvântă fiul și îi ură să conducă cetele lor spre biruința împotriva tătarilor, din nou vorbe Moș Izvor:

– Cinstite Negru Vodă, pentru mine ești ca și un fiu. Eu te-am purtat primul în brațe când ai venit pe lume și eu te-am așezat în brațele părintelui tău. Eu te-am hrănit ca să crești drept cu povețele pe care le știu și eu de la bunii mei. Vei fi știind astăzi de ce mi se spune mie Moș Izvor. Pentru că am șapte feciori voinici care mi-au dăruit o zestre de alți zece și tot pe atâtea fete. La rândul lor nepoții și strănepoții mi-au dăruit urmași din urmași, că nici nu le mai știu numărul. Se cheamă că din mine au izvorât și curg prin viață neobosiți!

Negru Vodă surâse:

– Știu Moș Izvor, cum să nu știu!? Tu însuși ești un izvor viu și nepieritor!

– Ba eu am să pier. Că așa e omul pe pământ, dăruit cu o singură viață. Dară neamul nostru românesc nu va pieri. Că aceștia din urmă vor fi și ei izvor pentru urmași. Auzind vorba stăpânului nostru Negrea Vodă, că de azi ești căpetenia vitejilor noștri, iată, ți-i dau pe ai mei la oaste. Și oi merge și eu de ți-i voia!

Lui Negru Vodă i se umeziră ochii de bucurie. Pe nepoții și strănepoții lui Moș Izvor îi cunoștea. Cu unii se hârjonise în jocurile lui de copil... cu Ghindăr, Pădurean, Lupșor, Freamăt, Dinvale... viteji între viteji. Uneori își încrucișase spada cu ei, să vadă care pe care. Unii din ei erau acum de față. Alții urmau să fie aleși în oaste.

– Îți mulțumesc din inimă, Moș Izvor, pentru un asemenea dar. Cât despre tine, cinstite bătrân, părintele meu a hotărât să rămâi aici, lângă el. Are trebuință de înțelepciunea ta! Dar isprăvile tale vitejești mi le-ai povestit chiar tu, nu-ți amintești? Ți-ai făcut la vremea ta datoria!

– Prea bine. Dară ia și arcul ăsta pe care-l am de la moșul meu. Tare mă mai pricepeam la țintit, atunci când eram cu vederile bune! Știu că tu, Negru Vodă, ești un strașnic arcaș!

Și îi dădu arcul, așa cum cu șaptesprezece ani în urmă îl dăruise pe el, Negru Vodă de acum, părintelui său Negrea. Negru Vodă prinse cu evlavie